

Către: Dna Zinaida GRECEANÎ,
Președintele Parlamentului RM

DI Vladimir GOLOVATIUC,
Președintele Comisiei Parlamentare economie, buget și finanțe

DI Alexandru JIZDAN,
Președintele Comisiei Parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică

DI Vasile BOLEA,
Președintele Comisiei Parlamentare juridică, numiri și imunități

DI Igor MUNTEANU,
Președintele Comisiei Parlamentare control al finanțelor publice

DI Ion CHICU,
Prim-ministru al RM

DI Sergiu RAILEAN,
Ministru al Economiei și Infrastructurii

Copie: Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru

Delegația Uniunii Europene la Chișinău

Nr. 30/20-AP din 15 iunie 2020

Ref.: Document de poziție la inițiativa legislativă privind protejarea obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice (nr.163 din 21 aprilie 2020)

Stimați Domni, Stimate Doamne,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și urmare examinării *inițiativei legislative privind protejarea obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice*, înregistrate în Parlament cu nr. 163 din 21 aprilie 2020, comunică următoarele.

Ținem să menționăm că în Acordul de Asociere RM-UE și Planul Național de acțiuni pentru implementarea acestuia nu este prevăzută transpunerea de către RM a prevederilor Directivei 114/2008 și a Regulamentului 2019/452, precum și acceptarea integrării mecanismelor prevăzute legislația menționată mai sus în Republica Moldova, și sincronizarea acestuia cu mecanismele instituite de Comisia Europeană. Totodată, constatăm că proiectul de lege depășește substanțial și disproporționat scopul statuat atât de Directiva 114/2008 cât și Regulamentul 2019/452.

Adițional, considerăm că proiectul legii creează riscuri majore de încălcare a garanțiilor acordate investitorilor de către Republica Moldova, de discriminare a acestora în dependență de locul de înregistrare, de activitate sau statul de origine, precum și creează premise pentru limitarea dreptului de proprietate și libertății contractuale a proprietarilor de acțiuni, participațiuni și active definite de proiect ca fiind elemente ale infrastructurii esențiale.

Mai mult ca atât, proiectul conține norme și definiții vagi, neclare, confuze și contradictorii prevederilor legislației în vigoare, fapt ce poate duce la aplicarea discreționară și abuzivă a atribuțiilor de control și de intervenție inacceptabilă în activitatea de întreprinzător în domeniile de infrastructură esențială.

Dat fiind faptul că proiectul dat conține norme, care impactează activitatea mediului privat, acesta urmează a fi supus analizei impactului de reglementare a activității de întreprinzător și discutat în cadrul ședinței Grupului de lucru a Comisiei de Stat AIR, în conformitate cu art. 25 din *Legea nr. 100/20017 cu privire la actele normative* și art. 13 din *Legea 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător*.

În aceeași ordine de idei, atragem atenția asupra celor mai mari riscuri pentru sectorul privat care implică proiectul dat:

1. Efectuarea de către Comisie a controlului ex-post asupra tranzacțiilor de achiziționare a controlului și de grevare a acțiunilor și părților sociale în societățile comerciale în Republica Moldova. Astfel, în proiect nu sunt stabilite; (1) termen de prescripție pentru efectuarea controlului asupra tranzacțiilor deja încheiate; (2) norme procedurale clare, care ar permite participarea entității care a participat la tranzacție; (3) efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție deja încheiată, în special atunci când dreptul de proprietate sau de grevare asupra obiectelor de infrastructură înstrăinate sau grevate în baza unei asemenea tranzacții a fost înregistrat în modul prevăzut de lege.

În această ordine de idei, având drept scop evitarea încălcării tratatelor internaționale/bilaterale privind protejarea investițiilor la care Republica Moldova este parte și excluderea eventualelor încălcări ale drepturilor de proprietate în cazul acționarilor (străini), inclusiv o potențială expropriere a activelor/acțiunilor care sunt în proprietatea investitorilor (străini) în Moldova, considerăm necesară ajustarea proiectului la prevederile art. 73 a Legii nr 100/2017 și includerea unei noi prevederi la art. 20 din proiect cu următorul conținut:

"Prezenta lege nu poate fi retroactivă și nu poate fi aplicată tranzacțiilor încheiate până la intrarea prezentei legi în vigoare".

2. Instituirea unei etape suplimentare de aprobare ex-ante a intenției de înstrăinare sau grevare a obiectelor de infrastructură esențială, cu competențe de a rezolva sau a refuza pentru viitor încheierea acestor contracte. Conform art. 13 alin. (1) din proiect, Comisia pentru protejarea infrastructurii esențiale inițiază din oficiu controlul asupra unei tranzacții potențiale de înstrăinare sau grevare a obiectelor de infrastructură, în baza informației autorității publice responsabile cu înregistrarea, monitorizarea, confirmarea, acceptarea sau încheierea tranzacției, fără a prevedea posibilitatea vânzătorului sau cumpărătorului de a solicita aprobarea prealabilă a Comisiei. Astfel, prevederea dată permite implicarea Comisiei la o etapă avansată de negociere și încheiere a tranzacției de către potențialele părți, care deseori include verificări prelabile a tranzacției de alte autorități competente.

Mai mult, existența Comisiei ca și autoritate cu atribuții de control în domeniul reglementat dublează atribuțiile de supraveghere și control a autorităților de reglementare în aceste domenii. Dacă aprobarea prealabilă a tranzacțiilor cu obiecte de infrastructură esențială se consideră necesară, o asemenea atribuție trebuie să fie în competența autorității de reglementare (în speță ANRE), și nicidecum a unei comisii guvernamentale.

3. Lipsa unor criterii clare și transparente de restricționare/refuz pentru vânzarea acțiunilor de către investitor unei părți terțe.

Reieșind din cele menționate, remitem în anexă propunerile de modificare a proiectului de lege privind protejarea obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice și solicităm respectuos organizarea unei ședințe tehnice pentru a discuta propunerile prezentate.

Anexă: 11 file.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

